

۱۳۸۴۵۷۷

یادی از ایران

ایوب گمانچی

سرشناسه	: ایوب گیانچی
عنوان و پدیدآور	: یادی از ایران / ایوب گیانچی
مشخصات نشر	: تهران: آمه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۰ص.
شابک	: 978-600-6242-93-4
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: موضوعات تاریخی — قرن ۱۴
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۸۷۷۱۸/ی PIR۷۹۹۲
رده‌بندی دیویی	: ۸۱۳/۶۲
شماره کتابخانه ملی	: ۴۰۷۷۷۵۴

انتشارات آمه

میدان فردوسی - خیابان فرصت - ساختمان ۵۴ - پلاک ۷۰۱ - تهران ۸۸۳۱۹۵۵۸-۸۸۳۴۷۰۱۶

یادی از ایران

- نویسنده: ایوب گیانچی
- ویراستار: کمنده اسعدی
- ناشر: آمه
- خدمات نشر: واحد فنی سبزان
- ۸۸۳۴۸۹۹۱-۸۸۳۱۹۵۵۷
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵
- تیراژ: ۱۰۰ نسخه
- قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان
- چاپ و صحافی: معراج

فروش اینترنتی و online از طریق سایت‌ای کتاب www.iiketab.com

شابک ۴-۹۳-۶۲۴۲-۶۰۰-۹۷۸-978-600-6242-93-4 ISBN

سیاهه (فهرست)

رویه (صفحه)

سرنا (عنوان)

۷	پیشگفتار
۱۱	یادی از ایران
۱۹	برای ما نوشتند
۲۹	هویت
۳۳	فرهنگ
۳۵	ملت
۳۷	زبان
۴۳	درفش ایرانی
۵۵	آریایی ها
۸۵	پایتخت های ایران
۸۹	شهرهای ایران
۱۵۹	زن در ایران
۱۶۵	بزرگان ایرانی
۲۰۷	پسین گفتار
۲۱۱	یاری نامه ها

پیشگفتار

- ما از تاریخ بی‌یاد گزیده‌ایم؟

تاریخ تنها رشته پیوسته شد و اشاد نیست.

- تاریخ رشته پیوسته‌ای از آرزوهای کامیابی‌ها، ناکامی‌ها، شوربختی‌ها،

پیروزی‌ها، خردمندی‌ها و نابخردی‌ها در زندگینامه انسان‌ها بوده که آرمان آن

رسیدن به واقعیت هستی در زمان و مکان است.

تاریخ هر تبار و مردمی شناسنامه‌ی آنان است و به باشنده‌ای بی‌شناسنامه

گمنام خواهد ماند، داشتن و دانستن تاریخ از بایسته‌های انسانی است.

تاریخ همیشه آموزگار انسان بوده است.

- تاریخ داشتن، یعنی هستی داشتن، همیشه بودن، در همه زمان‌ها گشتن، هنر

و فرهنگ آفریدن، تاریخ تنها به ما پیروزی یا شکست، فروغ یا تاریکی، نابودی یا

بودگی نمی‌دهد، تاریخ آموزشگاهی جاودانه است که در آن از پیدایش تا

فرسایش، از آغاز تا پایان، از درگیری تا سازش انسان‌ها با طبیعت، از پیشرفت

تبار و فرهنگی، تا فروپاشی و دگرگونی آن، از دوستی‌ها تا دشمنی‌ها، از ناآگاهی

و نادانی تا شناخت و دانایی، از خدایانویی، چند خدایی تا یگانه‌پرستی و

تک‌خدایی همه و همه را به سان یک داستان، یک نمایش و رویداد به ما نشان

می‌دهد. تاریخ نباید با شور و عشق و نه از سر کینه نوشته شود اما برخی از کتب، نوشته و روایات تاریخی که خوانده یا در دست داریم آنچنان دچار واژگونی، سلیقه‌نویسی، دروغ‌پردازی و دستکاری زیرکانه، قرار گرفته که انسان را به چالش، و گاهی به کژاندیشی و گمراهی می‌کشاند. شاید بر پایه این شوند (سبب) است که باید پذیرفت دستاوردهای تاریخ فریبنده هستند؛ زیرا جُستار تاریخ‌نگاری را نیست.

- تاریخ، هنگامی ملتی را بزرگ می‌شمارد که آن ملت آغاز به نابودی کرده باشد.

«ژان ژاک روسو»^۱

- هیچ نیمی نیستیم که تاریخ را بزرگرایی بدانیم که هیچ انحراف مهمی در آن پیش نمی‌آید.

«آیزایا برلین»^۲

اما ما به تاریخی نیز داریم به قتاب بر چهره نداشته باشد؛ تاریخی که آزمون را به آموزه دگرگون کند.

تاریخ میرزابنویسان، سفارش‌نویس رباب‌ها، کمکی به آگاهی و اندیشه ما نمی‌کند.

در پاره‌ای از زمان رهبر، سردار یا کسانی، تمام بهرمانی نیک‌کردار و دادخواه بازشناخته می‌شدند و در زمانی دیگر به نام وطن‌روش، ستمگر و بدکش نامیده شدند. پیروزمندان تاریخ همیشه بر حق و داد، کشت‌شدگان، شهید و روانه بهشت و کشته‌شدگان قوم بازنده به دوزخ می‌روند، هیچ‌گاه خود بدکش و پلید نمی‌دانند بلکه این دشمنان هستند که بدکردار، اهریمنی، ستم‌پیش و بدمنش هستند، همیشه یک سپندینگی (قداست)، یک پیوند آسمانی، یک فره‌خداوندی همراه و همیارشان است و به عنوان نماینده خدا یا خدایان شناخته می‌شوند.

به سخن دیگر شوربختانه حق همواره به سوی پیروزمند و برنده است و تاریخ را پیروزمندان می‌نوشتند اما حقایق با نادیده گرفتن از بین نمی‌روند.

1 - Rousseau, Jean- Jacques

2 - Berlin, Isaiah

نظریه‌پرداز بزرگ، تودوروف^۱ می‌گوید: تاریخ پیروزمندان می‌تواند برای ما آموزنده باشد زیرا امکان بازگشت به خود را می‌دهد تا در پرتو این بازگشت، همانندی‌ها و نایکسانی‌هایمان را بازیابیم، در واقع اینجا خودشناسی در پرتو شناسایی دیگری است، تاریخ هنوز هم می‌تواند آموزگار زندگی باشد در فراگیری تجربه، بازگشت به درون، خودباوری ملی و خودآگاهی فرهنگی ما را یارمندی کند، پیشمندان، تاریخ بشریت را دو بخش می‌دانند، یکی تاریکی و نادانی که فرایند ناصر نابخردانه است و دیگری روزگار خرد و دانش - تاریخ دیگر تاوان شور و احساس بودن، تاب بودگی دین، نژاد، زبان، خون و مرام سیاسی را نمی‌پردازد - جنگ‌های دهه‌ها، اندیشه‌های مکاتبی چون نازیسم، فاشیسم، شوونیسم، کمونیسم و... فریبند، جز برای دی و مرگ برای انسان‌ها نداشتند. به گفته ماکسیم گورکی، نویسنده روس، من زاری خاک و خون‌پرستی بیزارم.

پژوهش و خواندن تاریخ، اساس ایرانی را از بی‌تفاوتی نسبت به کشور، فرهنگ و هویت باز می‌دارد و به جشن والتاین، رویا و عشق گمشده خود را در جشن مهرگان و اسفندگان جستجو می‌کند. آگاهی از تاریخ به ما کمک می‌کند تا بزرگانی چون مولوی را از آنر کسو، ترکه، محمد غزالی را از آن سوریه، عنصری را از آن ترکمنستان، محمد سیدی (آنگسان) را از آن اسپانیا و... نخوانیم، آگاهی از تاریخ به ما می‌آموزاند که دریای پارس را فتح عربی، دریای مکران را دریای عمان و دریای مازندران را دریای خزر و آفرینش پای هنری، پزشکی، فلسفی، معماری خودمان را از آن ملت‌های دیگر ندانیم.

هگل^۲ فیلسوف آلمانی سده نوزدهم، در درس گفتار فلسفه تاریخ می‌نویسد: {تاریخ را اگر بکشیم به مطلق می‌رسیم، سراسر تاریخ سبب رسایی (تکامل) خود آدم می‌شود، تاریخ، رسایی روان است در زمان به همان شیوه‌ای که طبیعت ایده

1 - Todorov, Tzvetan

2 - Hegel, Georg Wilhelm Friedrich (1831-1770)

مطلق است در مکان.} ولی آدرنو^۱ فیلسوف سده بیستم بر این باور است که تاریخ جهان از بردگی به انسان سالاری نمی‌رسد بلکه از تیر و کمان به بمب مگاتونی می‌رسد، پیش درآمد را با پرسش آغاز کردیم چون که باور داریم، از راه پرسش‌گری می‌توان به یگانگی پاسخ رسید.

لزم به ذکر است در این کتاب از واژه‌های اصیل فارسی استفاده شده و برای ره‌نگار، معادل امروزی آن‌ها در داخل پرانتز قید شده است.

پاینده باشید

ایوب گبانچی